

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:
za celo leto . K 84—
za pol leta . K 42—
za četrt leta . K 21—
za 1 mesec . K 7—
Za Ljubljano mesečno 7 K
Za inozemstvo mesečno 12 K—
Vrednitišvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Dr. A. U.

Revolucionarna gnezda.

Delavski stan je že dolgo vrsto let v ogorčenem boju s kapitalizmom, ki je internacionalen in jako čvrsto organiziran. Delavstvo je uvidelo, da bo njegov boj brezuspešen vse dolje, dokler močni organizaciji kapitala ne postavi nasproti solidno zgrajene organizacije delovne sile. Za uspešno borbo je nujno potrebna oblika strokovnih organizacij, ki zastopajo splošne delavske koristi brez ozira na versko ali politično pripadnost posameznika. Naloga teh strokovnih organizacij je, da prisilijo kapital do spoštovanja delavskih pravic in da pospešijo reforme, izboljšanje delavskega položaja nasproti kapitalu. One skrbijo, da delavci složno nastopajo, da sklepajo z delodajalci kolektivne pogodbe, da urede delavni čas in zdravstvene razmere v tovarnah; budno morajo paziti na izvrševanje socialnih zakonov v korist delavstva, predlagati zakonske načrte in stanovske reforme, pospeševati strokovno izobrazbo itd.

Strokovne organizacije so se izkazale kot jako uspešno bojno sredstvo. Njihova moč je bila v njihovi edinosti. Toda socialistom — najprej v Nemčiji, potem pa tudi drugod — ni bilo prav, da so strokovne organizacije uspevale in da bi mogle s časom popolnoma izboljšati položaj delavstva. Njihov prerok Marx je rekel, da mora delavstvo popolnoma obubožati, da se tako v njem vzbudi ogorčenje do skrajne mere, nakar bo izvršilo revolucijo in prevzelo oblast v svoje roke. Diktatura proletariata mora zameniti sedanji družinski red. Marx je rekel, da se morajo stvari tako razvijati, da delavec povsem obuboža, kapital se pa nakupi v rokah maščevilne skupine.

Socialisti so opazili, da se to prerokovanje ne bo izpolnilo, ako bodo strokovne organizacije edine in delale za socialne reforme. Zato so jih razcepili. Zanesli so v strokovne organizacije politični in verski boj ter jih tako preustrojili v strankarske organizacije, odvzemši jim značaj stanovskih organizacij.

V večini držav imamo danes v glavnem dve vrsti strokovnih organizacij: socialistične in protisocialistične. Poslednje so popolnoma ohranile značaj strokovnih organizacij: politično so nevtralne, v verskem pogledu interkonfesionalne, akoravno stoji na pozitivnem krščanskem temelju. Socialistične organizacije so pa revolucionarna gnezda svojih političnih strank in izrazito sovražnostjo proti krščanstvu.

Odkar so se začeli socialisti cepiti na več strank, je nastala divja borba posameznih skupin za strokovne organizacije. Pri nas se bore socialisti s komunisti, pri komunistih pa zopet zmerna struja z radikali za prevlast v njih. Vse socialistično-komunistične skupine pa odločno zavračajo tako politično kakor versko nevtralnost strokovnih organizacij ter naglašajo, da morajo strokovne organizacije navedene zastaviti svoje sile za njihove politične cilje. To je v popolnem nasprotju z nalogo strokovnih organizacij.

Nam je seveda umljivo, zakaj hočejo komunisti in socialisti strokovne organizacije odvrniti s poti njihovega dela in jih speljati na led politično-strankarske agitacije. Komunisti zanikajo možnost, da bi se družabne razmere obrnile na bolje. Oni hočejo popolnoma drug družbani red, zato je smešno, da se strokovne organizacije brigajo za izboljšanje nečesa, kar se po njihovem mnenju sploh ne da izboljšati.

Toda socialistično-komunistični voditelji pozabljajo, da ne mislijo vsi z njihovo glavo. Delavski stan more z močno organizacijo in vztrajnim delom priti popolnoma do svojih pravic. Velike trume delavcev, ki izpovedujejo krščanska načela kot temelj družabnemu redu, se zbirajo v protisocialističnih strokovnih organizacijah. Naravno, da delavska akcija nima toliko uspeha, kakor bi ga imela, ako delavske vrste ne bi bile razcepljene. Zato je pravi atentat na delavske interese, da so socialisti in komunisti delavce razcepili. Njihova beda je s tem samo podaljšana.

Delavstvo v mnogih državah že spoznava, kako so ga komunistični in raznovrstni socialistični voditelji prevarili oslabivši njegovo močno strokovno organizacijo. Zapušča jih trumoma ter se pridružuje protisocialističnim delavskim strokovnim organizacijam, ki imajo pred očmi samo delavske interese in so daleč od vseh sanjarskih političnih namer.

Delavstvo naj da socialističnim strokovnim organizacijam tisti značaj, ki so ga imele prvotno, pa bo stališče delavstva nasproti kapitalu mnogo povoljnije, boj lažji in uspeh zanesljivejši.

precizirale svoje stališče glede rešitve vprašanja pokrajinskih vlad, izvoza, načrta za novo ustavo, nameščenja uradnikov, proračuna novega finančnega zakona itd. Popolne je v političnih krogih leve in desne prevladovalo mišljenje, da bo dr. Vesnić po vsej priiliki imel uspeh pri sestavi koncentracijske vlade, ki bo prejkone obstajala iz istih oseb kakor dosedanj kabineta, ali pa se bodo izvršile le neznatne izpremembe.

Maribor.

Brzo se bliža veliki mariborski kongres. Tu naj si krščanske organizacije začrtajo nova pota do svojih ciljev, osvežijo in podvoje svoje sile. Tudi Jugoslovanska strokovna zveza se bo udeležila te plemenite tekme duhov.

Jugoslovanska krščanska delavska organizacija je eden glavnih stebrov ne samo katoliške stvari v naši ožji domovini, ampak reda v celokupni državi. Jugoslovanska krščanska strokovna organizacija je pa tudi vsakemu posameznemu delavcu in delavki jamstvo boljših življenjskih pogojev, lepše, socialno pravičnejše bodočnosti. Vse to pa v tem večji meri, čim številnejše bodo njene vrste, čim zavednejše in čvrstejši bodo stali za njenim praporom njeni člani.

Na mariborskem kongresu hočemo prešteti in pregledati naše vrste, jih tesneje strniti; tu hočemo ustvariti načrte za njih dopolnitev in izpolnitev, tu izdelati načrte za našo bodočo borbo.

Delavstvo bo zbrano v soboto, 31. julija, v Kazini. Dopoldne bo otvoritev zborovanja v veliki dvorani. Čez dan se bodo vršila posvetovanja odsekov. Zvečer ob 5. uri pa bo veliko zborovanje v veliki dvorani. Na zborovanju ne sme manjkati nobenega, ki pripada organizaciji krščanskega delavskega razreda!

Ako pridete vsi in pridete z dobro voljo, je uspeh naše stvari gotov. Na svidenje torej!

Pismo iz Zagreba.

U srpnju 1920.

Rascijep komunista. — Borba v stručne organizacije. — »Novi svijet«. — Socijalisti i demokrati. — Nezadovoljstvo radnika. — Izbori u Zagrebu.

Naši se komunisti cijepuju. Prije godinu je dana bila žestoka borba između socijalista i komunista, a danas se i ova poslijedna braća na noževе trofu. Radikalno komunistička partija puca iz papirnatih topova na unjerenije, pa jih objeđuju, da su izdajnici komunizma i slugе buržoazije. Najprije se borili pamfletima, a onda i listovima. Umjereni su zadržali »Novu Istinu«, koja je radikalnima predbacila dik-

prsi so razgaljene in srce je krvavo, prebada ga sedmero srebrnih mečev, tri od ene strani, štiri od druge. To se pravi: ni večjih bolečin, kot jih občuti mati, ki vidi umirati svojega deteta.

In kljub temu je Devica Marija verjela v Jezusovo božanstvo in njegovo vstajenje.

Toda Hanzova mati ni imela tega upanja.

Zadnje dni Hanzove bolezni je mati predla in stregla že popolnoma mehanično. Repot kolovrata in stokanje umirajočega sta vzajemno motila tišino.

Morda se zdi bogatinu neprimerno, da prede mati poleg umirajočega deteta, to je, ker ne pozna duševnih muk bede, ki ti ne vniči le telesa, ampak tudi dušo.

Hotela je spresti nit za mrvski prt svojega malega Hanza, želela si je le nekaj platna, da bi vanj zavila drago telo, ker pa ni imela sredstev, je morala drdrati na kolovrat, toda danes ni mogla niti z ustnicami, kakor po navadi, solze so ji jo zadosti omočile.

Proti večeru šestega dne je Hanz izdihnil. Girlanda, ki je krasila zibko, je usahnila in je spustila svojo zadnjo ovencelo cvetko na malo postelj.

Ko se je mati popolnoma prepričala, da je vzdih za vedno utihnil na njegovih ustnicah, kjer so se že rože življenja spreminile v vijolice smrti, je pokrila drago gla-

Razcepljeni razkolniki.

Ljubljana, 22. julija. Socialistična organizacija se ruši vsak dan bolj.

Socialdemokrati s svojim Kristanom ne bodo dobili pri delavstvu nikdar več tistega zaupanja, ki so ga imeli in izrabljali toliko časa. Ta stranka živi še od milosti demokratov. Delavstvo je zaavrglo.

Komunisti, ki so od početka toliko obetali, so se zadovoljili s tem, da se med seboj pretepajo za voditeljska mesta, da govore o revoluciji, delavstvo pa prepustjajo samovolji kapitalizma. Razbili so se na dve stranki.

Levico komunistov, ki je radikalna do onemoglosti, vodita dva dijaka, ki so ju

imenovali belgrajski komunisti.

Desnico komunistov, ki je malo bolj zmerna, vodita dr. Lemež in Golouh, ki pa so ju komunisti v Vukovaru vrgli iz svojih vrst in iz svojega zborovanja.

Nezadovoljni socialisti snujejo sedaj neko neodvisno socialistično stranko, da bo zmeda še večja.

Narodni socialisti — to so bivši liberalci — kličejo na vojsko proti Italiji. Delavstvo jim ni mar.

Zato so vsi pametni ljudje med delavstvom otrsajo vodstva zmedenih in častihlepnih glav med socialdemokrati in komunisti.

Vesnić sestavlja novo vlado.

LDU Beograd, 20. julija. Podpredsednik narodnega predstavništva dr. Ribač je bil pozvan na dvor ter je regentu podal obširno poročilo o politični situaciji in o vzrokih demisijske Vesničevega kabineta. Dr. Ribač meni, da niti ena politična skupina nima večine v parlamentu in da mora biti nova vlada zopet koncentracijska. V političnih krogih se trdi, da je regent Aleksander istega mnenja o potrebi koncentracijske vlade. Dr. Ribač je predlagal regentu, da poveri sestavo kabineta dr. Vesniću. Avdiencia pri prestolonasledniku je trajala celo uro.

LDU Beograd, 20. julija. Dr. Vesnić je bil po posetu dr. Ribača ponovno povabljen k

prestolonasledniku, kateremu je razložil notranjo in zunanjo politično situacijo. Potem je regent poveril dr. Vesniću sestavo koncentracijskega kabineta z željo, da bi bil s tem čim prej gotov. Vesnić je ta mandat sprejel in izjavil, da se bo posvetoval s svojimi prijatelji in načelniki posameznih strank, ali je mogoče sestaviti novo koncentracijsko vlado. Danes je regent zahteval, da posamezni parlamentarni krogi predložijo svoje pogoje za vprašanje koncentracijske vlade. Ravnotako bodo stranke v parlamentu podale svoje mnenje v vseh spornih vprašanjih, o katerih se je mnogo razpravljalo na ministrskih sejah v poslednjih dveh mesecih. Posamezne skupine bodo tudi

LISTEK.

Otrok s črevlji iz testa.

Spisal Théophile Gautier. — Prevel Br. J.-č.

Poslušajte povest, ki jo pripovedujejo nemške babice svojim vnukom — Nemčija je namreč dežela legend in sanjarij, kjer se igrajo lunini žarki po megli očaka Rena in ustvarjajo tisočere fantastične vizije.

Na koncu vasi je živel stara žejca. Sama je bila v svoji borni hišici. Njeno stanovanje je bilo revno in opremljeno le z najpotrebnejšim pohištvo.

Stara postelj z drogi, na katerih je vitozelo zagrinjalo iz lahke rмене volne, posoda za gnetenje testa, skrinja iz orehovega lesa, vsa svetla in snažna — sicer so jo že precej izgledali črvi in njih luknjice so bile zamašene z voskom — vse to pohištvo je bilo že precej obrabljeno. Naslonjač iz obledele preproge, ki ga je obrabila dedova glava, kolovrat, ves blesteč od dela: to je bilo vse.

Da, skoraj bi prezrla lepo, še novo zibko, ki je bila mehko postлана in pokrita z rožasto odejo, ki jo je vezla neutrudljiva materina roka, ki krasí božjemu Detetu jaslice.

To je bilo vse imetie revne hiše. Otroci

kakega komornika ali dvornega svetnika bi ne spal tako mehko. O sveta si želja po izobilju matere, ki se odpove vsemu, da kljub vsej bedi razkošno pokrije svojega dojenčka.

Zibka je bila kakor praznična nevesta v tako burnem in neznatnem stanovanju, narava čuti z nesrečnimi, zato je okrasila pusto slamnato koč z zelišči in baržunastim mahom. Prijazne rastline so s parasitskim licem porasle streho, včasih tudi zakrile njene luknjice, tako, da je bila streha kakor cvetličnjak neveste. Tudi so lovilile kapljice dežja, da niso padale na zibko; golobje so se pripravili na oknu, dokler ni otrok zaspal.

Po zimi, ko je pobelil sneg polja, je dajal mali Hanz ptičkom kruhovih drobtinic. Spomladi je ptiček spustil zrno iz kljunčka pred zid. Iz zrna je vzklila rastlina, ki je splezala po zidu s svojimi zelenimi krempljčki, vstopila skozi razbito okno in razprostrla veliko girlando nad zibko malega Hanza. Na jutro so se istočasno vzbudile modre oči Hanzove in svetlo modri zvončki rastline in so ga gledali zvedavo.

Dasi je bilo vse revno, ni bilo žalosti v tej hišici.

Hanzov oče je padel daleč, daleč v vojni; mati je živila od zelenjadi svojega vrta in od kolovrata. Težko ji je bilo, toda Hanzu ni manjkalo ničesar in to je zado-stovalo.

Hanzova mati je bila zares pobožna in

verna žena. Molila je, delala je, gojila svoje kreposti, toda nekoč je grešila: preveč je ljubila svojega sinka in preponosna je bila nanj.

Morda se zgodi, da mislijo matere, ko vidijo svoje lepe, rdečelične otroke, njih tenke z globokimi brazdami risane ročice, njih belo polt, da so na veke njih last — toda Bog ne da ničesar, on le posoja; kakor po pozabljeni vernike pride čisto tudi po to last.

Hanzova mati je videla, da je njen rod pogljal tako svez popek, zato je postala samozavestna, toda Bog oče je videl vse, kajti neprenehoma čuva in opazuje svet z rajskih višin nad azurno, z zvezdami posejano polukroglo in posluša iz neskončnosti celo rast drobne kali, in ni bil zadovoljen.

Videl je tudi, da je Hanz razvajan in da mati ne odvadi otroka požrešnosti; kolikokrat je jokal otrok, ker je dobil mesto grozdja ali jabolka kruh, ki hrepeni po njem toliko nesrečnih in mati je pustila, da ga je otrok načel in vrgel na tla, ali pa ga je sama pojedla.

Ah, dogodilo se je, da je Hanz obolel: mrzlica ga je tresla, ko je dihal, mu je živžgalo v grlu, ki se je bilo vnelo. Grozna je bolezen. Koliko maternih in očetovskih solza je že preteklo radi te bolezni.

Grozno je zbolelo ubogo ženo, ko je videla, da je otrok tako hudo obolel.

Gotovo ste že videli podobo Matere Božje, ki stoji obupana pod križem. Njene

taturu nad proletarijatom, a ne borci za diktaturu proletarijata. Radikalni su osnovali novi list s naslovom: »Novi Svet«, koji najavljuje najčešću borbu s »Novom Istinom«.

Najčešća je borba o strukovne organizacije. Stara je istina, da su socijalisti i komunisti uvijek nastojali upotrebiti strukovne organizacije u svoje čisto političke svrhe. Radnički je interes njima deveta briga. Strukovne su organizacije osnovane bile za reformu socijalnih prilika radništva. Oni pak hoće, da upotrebe strukovne organizacije kao svoja revolucionarna gnijezda, odakle potpiraju nezadovoljstvo radnika. Njima je do potpunoga sloma sadašnjeg društvenog poredka, pa odatle mržnja na takove strukovne organizacije, koje hoće, da budu ono, što im ime kaže. — Socijalisti se dakle bore s komunistima, a radikalni opet s umjerenima za gospodstvu u strukovnim organizacijama, jer tko njih ima, taj je gospodar položaja. Socijalisti se inače posve postavili u službu demokrata: vode proletaraca u službi kapitalista! Njihov Korač uvijek istupa sruđa, kadgod zaželi Pribečević.

Ovo je socijal-komunist. noteranje dojadilo radništvo, pa to nezadovoljstvo izrazuju na sve jači način. Dolaze vijesti o istupu iz komunističkih organizacija iz svih važnijih industrijskih mjesta. Radnici uviđaju, da su komunisti puni lijepih fraza, puno obećaju, a da ništa ne rađe za poboljšanje radničkih prilika. Napredak je radniku zajamčen samo s solidnim, čvrstim i svijesnim organizacijama kršćanskog radništva, pa volju, kad su već istupili iz komunističkih redova, da stupe u strukovnu organizaciju kršćanskog radništva.

U Zagrebu su se proveli izbori za gradsko zastupstvo. Izbori su bili za onih dvadeset komunističkih mandata. Naše redništvo nije htjelo da stupe u izbornu borbu, je drži, da je tu povrijeđeno načelo pravednosti, a mi to ne trpimo makar to bilo učinjeno i protiv komunista.

Delavski labor na Sv. Joštu.

Na istem mestu, kjer je svoječasno zbiral in učil naš rajni dr. Krek mladino okrog sebe je minolo nedeljo 18. t. m. zborovalo kršćansko socialno delavstvo iz Tržiča in drugod. Mesto prvega majnika, katerega ni letos praznovalo vsled znanila dogodkov naše delavstvo, je napravilo ta izlet in povabilo tudi sosednje skupine na goro sv. Jošta. Do 200 tržičkih delavcev in delavk organiziranih v strokovni zvezi je prišlo na goro. Došli so zastopniki delavskih organizacij iz Kranja, Stražišča, Skofje Loke, Križa in drugod.

Ob 10. je daroval sv. mašo g. duhovni svetnik Potokar iz Tržiča, ki je v cerkvenem govoru povdajal v naših časih tolikanj potrebno katoliško odločnost in srčnost. Med sv. mašo je prepeval tržički pevski zbor. Po maši se je zbrala na zborovanje velika množica ljudstva pod znano lipo. Tu je otvoril s pozdravom shod predsednik tržičke Delavske zveze tov. Vidic.

Kot prvi govornik je nastopil tov. Iv. Gostinčar iz Ljubljane, ki se je najprvo spominjal našega prvoboritelja dr. Kreka in nato v jedrnatem, krepkem govoru opisal težnje delavstva in agresivno moč kapitalizma. Za njim je pozdravil g.

Potokar navzoče ženstvo in ga opozoril na važnost občinskih volitev, katerih se bodo ženske prvič po zaslugi S. L. S. udeležile. Na to je nastopil tov. Majeršič iz Tržiča, ki je bodril delavstvo k vztrajnosti in organizacijskemu delu. V imenu kranjskega delavstva je pozdravil shod tov. Opeka. Živahno pozdravljen je nastopil odposlanec ameriških katoliških Slovencev g. Grdina. V prelepem v srce segajočem govoru je priporočal navzočim naj sledi svojim preizkušenim voditeljem in naj jih poslušajo. Povedal je mnogo zanimivosti iz Amerike. Marsikomu je zaiskrila solza v očeh ob govoru ameriškega rojaka, kateremu se je v imenu vsega zbora navdušeno zahvalil za prelepi govor g. svetnik Potokar. Po končanem govoru tov. Gostinčarja se je zaključil lepo uspel delavski tabor.

Dolgo časa nas je razveseljeval tržički pevski zbor s svojim krasnim petjem. Žel je vsestransko pohvalo. Po končani popoldanski pobožnosti, smo se zopet razšli s trdnim prepričanjem, kako koristni in potrebni so taki shodi.

Politične novice.

+ Delavce na cesto! Družine v bedi! Kamnik: Komunistični ultimati, o katerem smo poročali že v »Več. listu« z dne 15. t. m., se je udeštil. Ko sta prišla v ponedeljek delavca Belcijan Alojzij in Benda Franc na delo (na Perovem), ju obstopijo komunisti in zahtevajo, da se odstranita od dela. Komunist Franc Pavlič, ki je zastopal voljo delavstva (?), jima vendar še milostno dovoli, da smeta dopoldan še delati, a popoldan bosta pa šla proč. Delavca sta se podala na to k ing. Furtingarju seveda v spremstvu Pavliča. Inženirju povesta, kaj se od njiju zahteva. Seveda ni mogel inženir zahtevam komunistov ugoditi, narkar je Pavlič izrazil, da bo v tem slučaju delavstvo stavkalo. Belcijan in Benda sta nato zahtevala od inženirja potrdilo o grožnjah, s katerimi je delavstvo (?) zagrozilo, če ne zapustita dela takoj. Ker sta imenovana organizirana v Jugoslov. strok. zvezi, je okrožno tajništvo v Kamniku storilo takoj potrebne korake, da prideta imenovana do dela, ter da dokaže, da je nad komunističnim terorjem še pravica in zakon. Posledice, ki znajo radi terorja za komuniste postati, odklanjamo, ker smo dočasa osebno in po časopisu svarihi pred tem korakom. Kdo je tisto delavstvo, ki je zahtevalo odpust, bodo dokazale še nadaljnje razprave. Jugoslov. strok. zveza bo tudi napram kamniškim teroristom zastopala pravice svojih članov in pravice delavstva.

+ Nova vladna kriza. Demokrati so od prvega začetka, ko se je ustanovila dr. Vesničeva koncentracijska vlada, drezali in izpodkopavali njena tla, kjer so se mogli. Demokratska glasila so napadala vladno, kakor da ne sede v njej tudi demokrati. Agrarna reforma, izvozno vprašanje, preosnova pokrajinskih vlad — vse to jim je služilo za oviro složenega dela v vladi. Vsak hip so demokratska glasila škodoželjno napovedovala vladno krizo. Demokratom pač ni bilo všeč, da so morali deliti oblast z drugimi, njim tako ne ljubimi strankami in rajši danes kakor jutri bi bili radi zopet samolastno in samovoljno zavladali nad Jugoslavijo. Posebno Pribečeviću njigova absolutistična in centralistična žilica ni dala miru, pa je grizel in izpodjedal na vse strani. Končno je

bilo nedemokratskim članom ministrstva demokratskega nagajanja in natezanja za strankarske koristi preveč. Ko so v parlamentu pri glasovanju o 15. členu volilnega zakona (pasivna volilna pravica učiteljev) glasovali drugače, nego se je soglasno sklenilo v odseku, je dr. Vesnič smatral to za nezaupnico vladi in podal ostavko kabineta. Ostavko je regent sprejel. Sedaj se vrše pogajanja za sestavo nove koncentracijske vlade. Najbolj zanimivo pri celi stvari je pa to, da delajo sedaj demokrati silno razočarani in presenečeni obraze, češ ob tako perečem zunanjem položaju pa vladna kriza! Protiču in dr. Korošcu očitajo, da sta iz strankarske politike razbila koncentracijo in izdala državne koristi. Hinavci in tepci! Ali res mislijo, da je javnost pozabila njihovo ravnanje proti Vesničevi vladi in večno napovedovanje krize Sedaj so se jim želeje izpolnile, sedaj imajo krizo. Seveda je vprašanje, če se bo ta kriza rešila tako, kakor bi radi oni s svojim Pribečevićem. Upamo, da ne.

+ Prizadevanje za sporazum med češkimi socialističnimi strujami. Praški listi poročajo, da se je 17. t. m. vršilo zaupno zborovanje zaupnikov vseh socialističnih struj na Češkoslovaškem. Navzoči so bili med drugimi vsi socialistični ministri in tudi A. Muna. Gre za poizkus sporazuma, in kakor je proniknilo v javnost, poizkus ni ostal brezuspešen. Pogajanja se bodo nadaljevala.

Dnevne novice.

— Davčne olajšave za delavstvo v Avstriji. Novi avstrijski dohodninski zakon dovoljuje delavcem znatne olajšave. Tako se z ozirom na možnost, da delavec tekom leta izgubi delo in ostane nekaj časa brez zaslužka ozir, da se mezza zniža, se vsakemu delavcu odbije pri dol. banju dohodnine 20 %. Ako n. pr. delavec zasluži po 800 kron tedensko ali 41.600 kron letno, se mu predpiše davek le od 640 kron ali 33.280 kron t. j. 1000 kron. Ako je oženjen in ima n. pr. tri otroke, se mu odbije še nadaljnjih 40 %, tako da plača končno le 600 kron dohodnine. Stalnim nastavljenjem, ki se nimajo bati brezposelnosti, se odbije le 10 %. Delavcem v sezinskih industrijah, ki obratujejo samo nekaj časa v letu, se more odbiti tudi nad 20 %.

— Velika eksplozija na Badenskem. V Saarlabskem gozdu na Badenskem je stalo 200 barak z municijo, plinskimi bombami itd. Izza vojne. Na prostoru je ležalo več svetilnih krogel, ki so jih bili izgubili tatovi. Vročina zadnjih dni je te krogle zažgala, gozd je začel goreti in barake so z groznim pokom druga za drugo gletele v zrak. Po vsem okraju so popokale šipe na oknih, ljudje so v velikem strahu bežali. Prišlo je na pomoč francosko vojaštvo v varnostnimi maskami, ki je skopalo okoli gozda, ki se vedno gori, širok jarek.

— Smrt za nahrbtnik krompirja. V Dobermansdorfu pri Dunaju so kmetje zaseli tri Dunajčane, ki so na njivah nakradli vsak po en nahrbtnik krompirja. Kmetje so tatove grozovito pretepli, enega pa, ki je hotel uiti, na mestu ustrelili.

— Tatvino. Čevljarskemu mojstru Karolu Dobrin iz Tržiča je njegov vajenec Rožman izmaknil v nedeljo med popoldansko službo božjo iz omare 32.480 K. Sumnja je letela takoj nanj. V ponedeljek je priznal tatvino in prinesel vso to veli-

ko vsoto nazaj. — V Bistrici pri Tržiču je bilo ukradenih g. Bernedcu tri pare lepih čevljev. Tatvino je izvršil krojaški pomočnik Brodar, ki stanuje v bližnji vili. Tat se je priplazil skozi okno v stanovanje. Brodar je član tržičkega Sokola.

— Valute dne 21. julija na zagrebški borzi: 1 dolar 63 K; 100 avstrijskih kron 41 K; 100 rubljev 125 K; 100 češkoslovaških kron 140 K; 1 angleški funt 250 K; 100 francoskih frankov 580 K; 1 napoleon 300 K; 100 nemških mark 185 K; 100 lejev 190 K; 100 italijanskih lir 405 K. — Na belgrajski borzi dne 21. julija: 20 dinarjev v zlatu 23.80 dinarja; 1 angleški funt 66 din.; 1 ameriški dolar 17 din.; 100 lejev 39 din.; 100 nemških mark 47 din.; 100 rumunskih lejev 50 din.; 100 češkoslovaških kron 38.50 dinarja.

Ljubljanske novice.

Ij Umrila je danes zjutraj ob treh v deželni bolnišnici gospa Ana Osterman, rojena Valand, stara 46 let. Pokojnica je bila vzgled blage, tihe, dobre in zveste žene. Zena železničarja g. Alojzija Ostermana, je z neprimerno milobo srca lajšala življenje svojemu možu in svojim dragim. Ni živela zase, le drugim, ki so bili v stiskah. Kot prava samaritanka je pomagala marsikateri družini ob času boleznin in trpljenja s tako ljubeznijo in zvestobo kot lastna mati. Na jasnem obrazu vedno dobro dušen smehljaj, iz njenih ust ni bilo nikdar tožbe ali žale besede. Vse težave svojega srca je pokopala globoko pod svojo srčno plemenitost. Marsikatera družina objokuje danes smrt nje, ki je skozi leta molče in smehljaje prenašala trpljenje svoje boleznin, medtem ko je sama vedno tako rada pomagala lečiti rane in bolezen drugim. Pogreb bo v soboto ob pol 8. uri popoldne iz deželne bolnišnice k sv. Križu. G. soprogu in vsem sorodnikom izrazimo iskreno sožalje. Pokojnici pa naj podeli ljubi Bog v svoji veliki Ljubezni in Usmiljenju obilo plačilo za vsa dela ljubezni in usmiljenja, ki jih je storila tekom svojega dobrih del bogatega življenja! Poživaj v Gospodu, dobra duša!

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

Občni zbor J. S. Z. za mariborsko okrožje se je vršil v nedeljo dne 11. julija ob prav obilni udeležbi članov in članic ter tudi drugega občinstva. Občnemu zboru je predsedoval predsednik mariborskega okrožja profesor Bogovič, kateri nam je tudi v daljšem govoru naričal kaka bi morala biti kršćansko socialna organizacija, ki bi morala skrbeti za bratsko ljubezen med svojimi člani, predvsem pa tudi za verska načela. Ker so vse na kršćanskem stališču stoječe organizacije na prvem mestu napisale na svoj prapor, da bodo delovale strogo na verskem in sicer na katoliškem stališču, in kdor se brani sprejeti to točko, ta ni naš, ta ne spada med nas, med naše vrste. In to je naša naloga, da take ljudi prepričamo, da so na krivih potih, ter jih z lepimi zgledi spravimo na pravo pot. Iz poročila okrožnega tajnika tov. Krepeka je bilo razvidno, da je on kakor tudi celi odbor vestno in poizkušljivo vršil svojo nalogo. Shodov in zborovanj prirejenih od J. S. Z. (mariborsko okrožje) je bilo čez 40, in na te shode in zborovanja je poslalo okrožno vodstvo povsod večinoma svoje govornike. Z ozi-

vico s platnom, vzela klopčič sukanca in šla proti tkalčevi hiši.

Rekla mu je: »Ljubi tkalec, tukaj imam zelo lep sukanec, tenak in brez vozlov; na svojem vretenu ne morem stikati zadosti tankega platna; poženi svoj čolnček in stikaj mi lep kos platna, ki pa mora biti mehko kakor fuzlandsko ali holandsko platno.«

Tkalec je vzel klopčič in čolnček je začel teči semtertja in vlekal za seboj nit. Glavnik je zgostil tkanino in lepo, gladko platno je raslo na stoho. Bilo je brez pogrška, tanko kakor srajca kraljičine, ali mašnikova brisalka za kelih pri svetji maši. Ko se je porabil ves sukanec, je vrnil vse ubogi materi, kajti razumel je njeno nesrečo in ji rekel: »Lansko leto je umrl cesarjev sinček. Niti cesar ni povil svojega dojenčka v tako mehko platno, ko ga je položil v malo rakev iz ebenovine s srebrnimi žrebli.«

Mati je zvila platno in potegnila s prsta droben zlat prstan, ki ga je delo že precej obrabilo. Rekla mu je:

»Dragi tkalec, vzemi ta prstan, moj poročni prstan, moje edino zlato.«

Tkalec je bil značajan in dober mož. Zato je zavrnil tako plačilo. Žena mu je rekla:

»Ne rabim več prstana, kajti Hanzove ročice me vabijo pod zemljo. Joj, kako jih čutim!«

Nato je šla k mizarju. Rekla mu je:

»Mojster, prosim vas, vzemite hrastov les, tak, ki ne gnije in ga ne zmorejo črvi. Naredite pet večjih in dve manjši deski in zbijte jih v tako dolgo rakev!«

Mizar je vzel oblič in žago ter pripra-

vil deske. Žreblije je zabil tiho, kolikor je mogel, da ne bi ranil bolj srca uboge žene nego trdo desko.

Ko je končal svoje delo, mu je rekla žena:

»Mojster, ker ste naredili rakev mojemu malemu Hanzu, vam dam svojo hišo na koncu vasi, poleg te še vrt, vodnjak s trto. — Ne boste dolgo čakali!...«

Nato je šla po vaških ulicah s platnom in ravnijo pod pazduho in prišli so vaški otroci in vpili — kajti poznali še niso smrti:

»Glejte, glejte, kako lepe igračke bo dobil Hanz od svoje matere. Cel zabojček nirenberških igračk, gotovo celo mesto, s hišami in pisanimi gozdovi, zvonike, trdnjave s stolpi, aleje z drevesi, vse v redu in zelenju, ali pa lepo vijolino z polžem in z lokom iz konjskega repa. — Oh, da bi tudi mi dobili tak zabojček!...«

Matere so prebledele, objele otroke in jim dale roko pred usta, da so umolknili:

»Staj ste neumni, molčite vendar! Kako si morete želeti tak zabojček z igračkami ali z vijolino, ki ga nosi jokajoča žena. Občutili ga boste še prezgodaj, ljubi otroci.«

Hanzova mati se je vrnila, vzdignila je nežno in še vedno lepo telesce mladega sinčka in ga zadnjič umila. Pri tem delu je bila zelo natančna, kajti tak bo moral biti celo večnost.

Obklela ga je v nedeljsko obleko iz svile in kožuho, da ga ne bo zebljo v vlažni in mrzli hišici. Ob strani mu je položila punčko z očmi iz emajla, ki jo je tako rad polagal v svojo zibko k počitku.

Predno pa je zakrila za vedno mrliča, ki ga je poljubila tisočkrat zadnjikrat, je opazila, da ga je pozabila obuti v rdeče svilenе čreveljčke.

Iskala jih je po sobi, kajti ni videla rada bosih nog, ki so bile sicer tako gorke in rožnate, zdaj pa atako blede in ledene. Toda, ko je bila iz hiše, so podgane obglodale in raztrgale usnje, kajti bile so lačne in niso imele boljše hrane.

To je bil hud udarec za ubogo Hanzovo mater, ko je videla, da bo šel njen sinko bos na drugi svet. Srce samo je že bolečina, dotakni sega, pa že krvavi.

Radi črevljev je jokala.

Kje bi dobila čreveljev, ko je dala že prstan in hišo? Ta misel jo je mučila.

Nekaj si je izmislila.

V shrambi je imela še cel hleb kruha, ker ni mogla jesti radi prevelike žalosti.

Prelomila je hleb. Tedaj se je spomnila, kako je zabavala Hanza s tem, da je delala iz sredice globe, račice, kokoši, coklje, barke in druge igrače.

Z dlano je zgnetla sredico, močila jo s solzami in s palcem naredila iz nje dva mala čreveljčka in obula z njimi mrzle in omdrele nožice mrtvega otroka. Ko ji je odleglo, je zagrnila platno in zaprla rakev.

— Ko je gnetla sredico, je potkal na vrata berač in prosil kruha. Žena ga je zavrnila.

Grobar je prišel po rakev in jo zakopal v kotu pokopališča pod grmičevjem belih vrtnic. Bil je lep dan, deževalo ni in zemlja je bila suha, mati je bila potolažena, ker je mislila, da ne bo Hanz preslabo prebil prve noči v grobu.

Vrnila se je v svojo zapuščeno hišico.

Potegnila je zibko k svoji postelji, legla in zaspala.

Izčrpana narava je opešala. Sanjala je, no, saj mislila je, da je sanjala.

Prikazal se ji je Hanz, oblečen, kakor je bil na mrtvaškem odru, v praznični obleki, v kožuhu, s punčko v roki, s čreveljčki iz kruhove sredice.

Držal se je žalostno.

Ni imel svetniškega hleška, kakršnega imajo nedolžni otroci po smrti, kajti otroci vstanejo iz groba kot angelji.

Na njegovih bledeh licih ni bilo rajskih cvetic. Bila so bela od smrti, iz oči so mu kapljale solze, hreščede vzdihljaji so se mu izvilili iz malih prsi.

Vizija je izginila in mati se je vzbudila. Bila je vsa potna. Čutila se je zadovoljno, da je videla svojega sina, čutila se pa je, da je bil tako žalosten, pa tožila se je z mislijo: »Ubogi Hanz, še v raju ne more pozabiti name.«

Prihodnjo noč se ji je prikazal zopet.

Hanz je bil še žalostnejši in slabši.

Mati ga je prišla za roko in rekla: »Dragi sinko, potolaži se, ne dolgočasi se v nebesih, kmalu se vidi.«

Tretjo noč je prišel Hanz zopet; tožil je, jokal bridkeje kot zadnjič in je sklenil ročice; ko je odhajal; ni imel več punčke, imel pa je še črevelje iz testa.

Nemirna mati je šla k častitljivemu duhovniku po svet. Ta ji je rekel:

»Nocoj bom bdel ob vaši postelji, vprašal bom duha; odgovoril mi bo; poznam njegove duhov, nedolžnih in grešnikov.«

Ob navadni uri je prišel Hanz, duhovnik ga je nagovoril s posvečenimi beseda-

na bližajoči se orlovski tabor je govo-
proš. dr. Capuder ter orisal delo, kate-
prosi tudi krščansko delavstvo
te prikladi. Nato sta še govorila tov. Ver-
tovariša Kuplen Rozika. Ob koncu se
enkrat prof. Bogovič vsem skupaj pri-
zahvali in s pesmijo »Lepa naša do-
ma« se je krasno uspeli občni zbor
razpustiti.

Posredovalnica JSZ.

Več žensk išče primerne službe, po-
mo se v pisarni Jugoslovanske Strokov-
ne Zveze.

Izneni klepar išče službe v kaki to-
varni ali kje drugje. Poizve se v pisarni
JSZ v Jugoslovanski tiskarni.

4 — 5 zidarjev in 1 — 2 tesarja dobe
poda v neki tovarni, kjer se dela tudi po
tali. Več pove JSZ.

1 monter dobi službo v neki tovarni.
Več pove JSZ.

Delavska zveza.

Kamnik. V nedeljo dne 18. t. m. je
izšla tu pri nas »Delavska zveza« shod.
Govoril je tov. Sušnik iz Ljubljane. To je
bil prvi shod, ki je bil oficijelno prirejen
za kršč. socialistov po preobratu v Kamni-
ci. Z vsa skrbnostjo se je pazilo, da se
skrbno pozornost delavstva od nekega
šanda. Ravno isti dan in isto uro je imela
tudi narodno socialna zveza, kakor tudi
komunistično delavstvo svoje zborovanje.
Shod se je vršil namoten. Tov. Sušnik
nam je v svojem govoru podal jasno sli-
ko o komunizmu, kjer je zlasti poudarjal
važno nalogo kršč. socializma v boju pro-
ti zmotnim komunističnim idejam, ki
morajo pripeljati delavstvo le v propast,
posebno še ako ga bodo vodili ljudje, ki
ne poznajo vire in vesti. Pri slučajnostih
se je vršila živa debata med našimi in ko-
munisti. Shod je bil za bodočnost kršč.
soc. delavstva kamniškega okraja velike
važnosti. Da je ta trditve resnična bo po-
kazala bodočnost.

Komenda. »Delavska zveza« priredi
v nedeljo dne 25. julija t. l. ob 4. uri po-
poldan javen delavski shod v društvenem
domu v Komendi. Delavci, delavke in vsi
prijetelji, v nedeljo pridite na naš shod!

Preska. Dne 18. t. m. smo imeli shod,
ki je bil obenem tudi ustanovni shod tu-
kajšnje Delavske Zveze. Izvolil se je od-
bor in je pristopilo k Del. zvezi takoj 50
članov in članic. Vse naše somišljenike
in članice naše skupine pa vabimo,
da pristopite čim prej v Del. zvezo. Go-
voril je na shodu tov. Kremžar o položaju
našega delavstva ter o »ljubezni« na-
ših kapitalistov do delavstva ter tudi o
delu in načelih naših socialdemokratov
ter njihovih zmešnjavah, katere delav-
stvo vedno bolj spoznava in se zato ved-
no bolj oprijemlje krščanske socialne del.
organizacije, dobro vedo, da je ona res
najboljša in odkritosrčna zastopnica de-
lavstva. Ljudstvo je z velikim zama-
njem poslušalo izvajanje govornika. Kon-
čno so bile sprejete naslednje resolucije:

Resolucije, sprejete na shodu »Delav-
ske Zveze« v Preski dne 18. julija 1920:
Delavstvo papirnic Goričane-Medvode ka-

mi, kaj da ga muči na onem svetu.

»Trpinčijo me čevlji iz testa. Radi njih
ne morem preko dijamantnih rajskih stop-
nic, težki so kakor coklje, ne morem pre-
magati niti prvih dveh ali treh stopnic,
to je temveč muka, ker vidim v raju to-
le slaščice in anglejčki me vabijo k igri in
mi kažejo igrače iz srebra in zlata.

Ko je izgovoril, je izginil.

Oče spovednik je rekel Hanzovi ma-
teri:

»Grešili ste, zelo ste grešili, onečastili
ste vsakdanji kruh, posvečeni kruh, kruh
našega ljubega Gospoda, kruh, ki ga je Je-
sus Kristus izbral, da ga je spremenil v
svoje presveto Rešnje Telo. Odgnali ste
begača od vrat, ki vas je prosil kruha, pa
ste iz njega naredila Hanzu črevlje.«

»Odpri moramo rakev, sezuti črev-
lje in jih sežgati, kajti ogenj očisti vse!«

Grob ar in mati sta spremila duhovna
na pokopališče: štirikrat so udarili s kram-
pi in rakev je bila na prostem, odprla so jo.

V njej je ležal Hanz, kakor ga je bila
položila mati, v obrazu mu je ležal bole-
sten nasmeh.

Duhovnik je odgnil platno in sezul
črevlje iz testa, jih lastnoročno sežgal in
mohil.

Ponoči se je Hanz zadnjikrat prikazal
svoji materi. Bil je vesel, rdeč, zadovoljen,
z dvema angelčkoma, ki sta mu bila do-
bra prijatelja, imel je perotnice iz samih
lučic in venček iz dijamantov.

»O mati, ljuba mati, kako veselo, ka-
ka sreča je v raju. Kako lepi so rajski vr-
tovi. Večno se igramo v njih in dobri Bog
se nikdar ne krega.«

Naslednji dan je mati zopet videla svo-
jega sinka, ne več na zemlji, toda v nebe-
ski. Tekom dne je umrla, z glavo na prazni
zibel.

kor tudi sploh delavstvo tukajšnje oko-
ce zbrano na shodu dne 18. julija 1920 sta-
vi sledeče zahteve: 1. Razpišejo naj se ta-
koj volitve v postavodajno zbornico. — 2.
V najkrajšem času naj se sestane delav-
ska zbornica. — 3. Odločno protestiramo
proti temu, da bi se vršile volitve v de-
lavsko zbornico izključno na podlagi ime-
nikov izdanih od okrajne bolniške blagaj-
ne. — 4. Protestiramo tudi proti dejstvu,
da ima okrajno bolniško blagajno kakor
tudi vse njene podružnice v rokah samo
soc. demokracija, koja izrablja to v svojo
politično in agitacijsko propagando. Za-
hitevamo, da se tu nemudoma priredi ta-
ko, da imajo pri tem podjetju vpogled in
sodilno besedo tudi naši somišljeni-
ki. 5. Poverjeništvu za socialno skrbstvo
izrekamo popolno zaupanje ter ga poziv-
amo naj odločno vztraja na potu svojih
socialnih reform. — 6. Zahtevamo splošno
delavsko zavarovanje za slučaj bolezni,
nezgode, kakor tudi starostno zavarova-
nje. — 7. Zahtevamo takojšnjo in nujno
pomoč tovarniškim ter sploh industrijs-
kim invalidom, koji so danes najbolj po-
zabljene, ter najnesrečnejša panoga naše-
ga delavstva, odvisni od tistih par pičlih
kronic, določenih še pred vojno od delav-
ske zavarovalnice proti neizgodbam v Tr-
stu, koje danes ne pomenijo nič. Toda ravn-
o tem invalidom se ni kljub grozni dra-
gini njihova renta niti za vinar zboljša-
le. — 8. Deželna vlada za Slovenijo naj
nemudoma napravi zakon, po katerem se
zavaruje delavstvo varnost v slučaju
mazznega glavnja, da se ne bo od strani
podjetja delavstvo odstavljalo zato, ker je
prosil za zvišanje plač. — 9. Odpravi naj
se hišno najemniški davek tistim hišnim
posesnikom, kojih stanovanja imajo v
najemu revnejši sloji, koje imenovani da-
vek edino zadene in je v očigled sedanjih
stanovanjski bedi in krizi brezdvomno
najbolj krivičen davek. — Vesel. davek
na prireditve naših društev naj se pod no-
benim pogojem ne vpelje, ker bi imelo to
katastrofalne posledice za obstoj naših
društev, katerih edina gmotna podlaga je
že itak redki in mnogo prepričli veselični
dohodek. Z veselničnim davkom pa bi bila
ekzistenca naših društev naravnost one-
mogočena in to bi pomenilo nepregledno
kulturno škodo naroda. Naj se obdažijo
plesne ter razne druge v kulturnem oziru
škodljive prireditve. Naših društev kul-
turne prireditve pa naj bi se preje podpi-
rale nego z davkom obteževale ter onemo-
gočale. — 11. Odpravi naj se osební do-
hodninski davek na delavstvo kojega dav-
čne oblasti zadnji čas nalagajo brezobzir-
no vsemu delavstvu, katero si niti najpo-
trebnejše obleke ne more nabaviti. — 12.
Zahtevamo, da se čimprej uzakoni že od
poverjeništvu za soc. skrb v Ljubljani iz-
delan načrt za plačane delavske dopuste.
— 13. Protestiramo proti vsem namenom
veleindustrijskih kapitalistov, ki bi radi
odstranili težko doseženi osemurni delav-
nik. Svojih pravic si ne damo kratiiti!

Železničar.

PROMETNA ZVEZA — ŽELEZNIŠKEMU MINISTRU.

»Prometna Zveza« je sklenila nasled-
njo resolucijo ter jo odposlala ministr-
stvu saobračaja:

I. Člani »Prometne zveze« najenergič-
nejše protestirajo proti podražanju premo-
ga. Zahtevajo da se ta krivica takoj po-
pravi, ker v nasprotnemu slučaju so pri-
siljeni izvajati konsekvence.

II. Dogodili so se slučaji, da so bili
nekateri uslužbenci zaradi štrajka in do-
godkov na Zariški cesti po nedolžnem od
službe odpušteni; bili so pač tega mnenja,
da gra res za njihov gmotni položaj, ter
so bili v to zapeljani. Prosimo gospoda mi-
nistra, da da stvar natančno preiskati, in
po nedolžnem odpuščene železničarje ta-
koj zopet nazaj v službo poklicati, kazno-
vati pa tiste, kateri so to vse zakrivali.

III. Zahtevamo, da se nam znižane
vožnje po železnici zopet uredijo tako, ka-
kor smo imeli poprej, ker pravice, katere
smo že toliko časa uživali, si ne damo za
nobeno ceno kratiiti.

Uverjeni smo, da bo ministrstvo sa-
obračaja te naše zahteve vpoštevalo, ter
dalo vsi stvar natančno preiskati in kri-
vice takoj odstraniti.

ZA KURJAČE.

»Prometna Zveza« je poslala ministr-
stvu saobračaja sledeče zahteve kurjačev:

I. Vsak, ki je sprejet v železniško služ-
bo in reflektira na službo kurjača, se
sprejme kot čistilec strojev za dobo 6 me-
secev in nadaljnjih 6 mesecev naj se do-
deli kot pomožnik pri popravilu strojev.

II. Po enem letu prakse naj se ga do-
deli kot kurjač II na stroj za dobo 6 me-
dnov, in sicer pri vseh vlakih. Po 6 me-
secih naj se mu dovoli kotleni izpit. Ako
je tega dovolilo dovolil, naj se imenuje
tako za pomožnega. Po enem letu službe
naj se nastavi za strojnega kurjača.

III. Po desetih letih službe naj se mu
dovoli izpit strojevodje, in ako tega po-
voljno položi, naj se dodeli analogno istim
za pomožnega strojevodja. V slučaju, da

dotični ni enega izmed teh izpitov povolj-
no položil, se mu mora dati dvakratni rok
po 3 mesece, da ponovi naknadno izpit.
Ako ni nobenega teh izpitov povoljno po-
ložil, naj se ga smatra za nesposobnega za
strojevodjo. Tem kurjačem pa naj se do-
voli vstop v poduradniško kategorijo, ne
da bi se zahtevalo od njega več kot kur-
jaški izpit, analogno po stari službeni
pragmatiki.

IV. Vsi zaostali kurjači morajo se na-
knadno, ako imajo temu predpisane izpi-
te, takoj nastaviti, in vsem drugim, kateri
nimajo predpisanih izpitov, naj se takoj
dovolijo izpiti in se analogno nastavijo.
Vsi dosedaj nastavljeni kurjači morajo
biti v tej točki isto vpoštevani. Vsi oni, ki
vršijo službo v kurilnici, bodisi nadkurja-
či ali predkurjači, morajo dobiti odškod-
nino glede kilometraže kot vsi drugi kur-
jači.

V. Po službeni starosti se imajo kur-
jači v turnus vpoštevat. Vsi izvanredni
dohodki morajo biti za 20 odstotkov višji
od vsega drugega oseboja. Za vzrok naših
zahtev navajamo sledeče:

1. Našo naporno službo, katera se ne
da nadomestiti.

2. Redi naših stroškov, enakih oziro-
ma višjih od vsacega drugega oseboja.

VI. Pranje, čiščenje strojev, mašenje
mašilk doma odklanjamo, zahtevamo pa,
da se vsa oprema strojev na strojih dobi.

VII. Zahtevamo dve službeni obleki
za delo, dva para čevljev, ter dve službeni
čepici letno, na vsaki dve leti en kožuh
ter drugo obleko kakor drugi uslužbenci
(ali odškodnino v denarju).

Vse železničarje južne železnice so posla-
li ministrstvu saobračaja resolucijo, ki v
njej zahtevajo, da se jim pokojnina in dra-
ginjska doklada zjednači z ono državnih
vpokojencev, kajti s poviškom, ki se je do-
segel maja meseca od južne železnice, jim
je nemogoče izhajati. Ako se južna želez-
nica nadaljnemu povišku protivi, taj dr-
žava doplača diferenco, saj so tudi usluž-
benci južne železnice delali državi v ko-
rist in gotovo ne zaslužijo, da umirajo
gladu.

Ljubljana. Skupina južne že-
leznice. Dne 19. t. m. se je vršil sestanek
južnih železničarjev. Izvolil se je od-
bor. Poziva se vse člane od postaj Laze do
Logatca, da odslej ne plačujejo članarine
osrednjemu blagajniku, nego zaupnikom
odnosno skupinjskemu blagajniku.

**Prijateljem, katerim sem orodje za
napade na Prometno zvezo v pojasnilo
samo toliko, da na vse, kar se je pisalo
o meni v »Jugoslaviji«, v »Jugoslovans-
kem železničarju« in se na shodih o meni
govorilo in tudi na to, da sem kot oseba
in železničar poštenjak, izjavljam: Ako
me bodete še vnaprej izrabljali, ne bodem
samo orodje in poštenjak za Vas, ampak
tudi za Prometno zvezo. Čutim se neod-
visnega od Vaše ali katere koli strani.
Ako se Vam, pri »Zvezi«, zde moje izjave
tako važne in za »Zvezo« toliko koristne,
da so vredne, da jih v časnikih, na shodih
in še sedaj v govorih po nekaterih ljudeh
okoli trosite, mislim, da tudi »Zvezi« jugo-
slovanskih železničarjev« ne bode v ko-
rist, ako objavim izjavo in nastop proti
delavskim koristim od strani gospoda v
Zemunu, na katerega ste pri »Zvezi« pre-
cej ponosni in je član Vašega društva.
Kot tovariš in prijatelj vsakega železni-
čarja, nisem pričakoval, da me bodo prija-
telji v »Zvezi« izrabljali v svoje politične
namene. Žal mi je, da bi se železničarji
javno napadali in po časnikih trosili kaj
je v Zemunu poštenjak poštenjaku izjavil,
ali celo mogoče, s čim so nam pri »Črnem
mačku« postregli, ker to bi bila otročarija
in izjave Vaših delegatov pa »Zvezi« v
škodo. Ako se Vam pa zdi potrebno, bo
to tudi storil on, o katerem ste pisali, da
je kot oseba in železničar — poštenjak.**

Stavbinski delavec.

Jugoslovanska Strokovna Zveza je
vsled že lepega števila članov ustanovila
poseben odsek za stavbinske delavce. Sek-
cija ima lastno avtonomijo in je podreje-
na JSZ. Vsi člani od zidarske, tesarske,
lesne, slikarske, opearske, plesarske in
kamnoseške stroke se morejo pri omenje-
ni sekciji organizirati. Vso korespondenco,
ki zadeva Zvezo stavbinskih delavcev,
prosimo naslavljati na Jugosl. strok. zve-
zo v Ljubljani. Delavci, prijavite svoj
vstop v Zvezo stavb. delavcev!

Rudar.

Zagorje. Narodni socialisti so imeli v
nedeljo shod, ki je bil pa kaj slabo obi-
skan. Skupaj je bilo komaj okrog 80 oseb,
pa še med temi polovica komunistov.
Človek bi mislil, da bodo kaj govorili o
tem, ker hoče rudnik zopet uvesti nedelj-
sko delo, ali mogoče o tem, ker ni rudnik
izplačal delavcem nabavnega prispevka,
ki jim gre po vsej pravici. Kaj se, njim
ki ji mgre po vsej pravici. Kaj še, njim
važno zdelo hujskati na vojno!

Zagorje. Narodni socialisti so imeli v
nedeljo v Zagorju shod. Govoril je znani
narodni socialist Vojška. Nj nam mar
obisk, tudi ne njihova ostala krama, am-
pak da ti ljudje, ki so v tako intimni zvezi
s kapitalističnimi liberalci, upajo hoditi
okrog delavstva, ki je potrebno iskrenosti
in zanesljivega vodstva in da upajo huj-
skati delavstvo na vojno, to je treba pri-
merno obsoditi. Ako bi vojni dobičkarji
nosili berglje in slepe oči, potem naj nji-
hovi eksponenti le hujskajo na vojno. —
Zato narodni socialisti delavsko krinko
proč. Pravo ime teh ljudi je daleč slabše
ko komunistično!

Usnjar.

Ljubljana. 21. julija. Včeraj so se vršila
pogajanja med tvrdko »Indus D. D.« v Lju-
bljani in delavstvom iste. Vršila so se pogaja-
nja na vladi v prostorih socialnega skrbstva.
Vlado je zastopal g. deželni svetnik dr. Jos.
Dermastija, podjetje g. Jean Pollak in g. dr.
Megler. Delavstvo Jugoslovanske strokovne
zveze (Zveza usnjarjev) je bilo zastopano po
svojem zastopniku delavskem tajniku tov.
Cvikeljnu. Osrednje društvo usnjarjev in so-
rodnih strok pa po zastopnikih sodrugih Tom-
cu in Novšaku. Za delavstvo J. S. Z. (Z. U.)
sta bila navzoča tovariša Cerar Franc in Bajt
N. iz ljubljanske tovarne. Pogajanja so se na-
daljevala še popoldne, ker se dopoldne niso
končala. Dosegel se je sledeč sporazum: 1.
Povišanje plače: plača se poviša za 20
odstotkov. To velja izključno za usnjarje in
delavce, ki imajo neposredno z usnjarje opra-
viti. Ta dogovor pa ne velja za čevljarje akord-
ne delavce, konfekcije in galanterijsko robo,
za druge delavce (profesioniste), kateri nimajo
stika z usnjarjo. Za slučaj akordnega dela se
izvrši med delodajalcem in delojemalcem po-
seben dogovor plače. — 2. Družinske do-
klade: Točka zadnjega dogovora, odstavek
B, točka 4, se izpremeni v toliko: Delojemal-
cem, ki imajo lastne domove in toliko zemlje,
da lahko prerede dve kravi, ne gre nikaka
družinska doklada. V kolikor so bili delavci v
smislu prejšnje pogodbe oškodovani, se jim
razlika pri prvem ali drugem izplačilu porav-
na za vso dobo nazaj. Delavstvo se pa zaveže,
da bo v zadevi zaprtja meja usnjariskim izde-
lom in surovim kožam odločno nastopilo spo-
razumno z industrialci, ker je to tudi v inte-
resu delavstva samega. — Tako se je rešila
ta zadeva z uspehom delavstva. In mogoče bo
to tudi uspeh za vso industrijo usnjarjske stro-
ke, ki bo istotako v korist delavstva usnjar-
ske stroke.

Razprava. V petek se vrši razprava med
čevljariskim delavstvom in industrijo. Kako bo,
je še vprašanje. Obetajo nam zelo slabe čase.
Pogum velja!

Kovinar.

Tržič. Dne 21. t. m. so se vršila po dol-
gem času pogajanja v zadevi kovinarjev v Tr-
žiču, zaposlenih pri tvrdkah Ahačič in Glo-
bočnik. Zahteve so bile vložene že meseca
junija in do pogajanj je prišlo šele sedaj. Po-
gajanja so bila na deželni vladi, poverjeništvu
za socialno skrbstvo. Pri pogajanjih so bili na-
vroči: od strani podjetnikov g. Ahačič star.
in dr. Ahačič ml., ki sta zastopala tudi Glo-
bočnika. Vlado je zastopal g. dež. svetnik dr.
Dermastija, Jugoslovansko strokovno zvezo
tajnik J. S. Z. Gustelj Cvikelj, delavstvo pa F.
Vidic, Ignacij Čadež, Franjo Šmid, Janez Ho-
čevar. Pogajanja so trajala od 10. ure dopol-
dne do 2. ure popoldne. Dosegel se je sledeči
povišek: Kategorija a) po 5 K se zviša za 20
odstotkov, b) po 4 K 30 vin. se zviša za 25 od-
stotkov, c) po 4 K ozir. 3 K 30 vin. in 2 K
50 vin. se zviša za 30 odstotkov. — Ta do-
govor je veljaven za dobo od 16. julija do
16. septembra 1920. Sklenjen in podpisan: za
poverjenika dr. Jos. Dermastija l. r., za pod-
jetja: Fran Ahačič l. r., za delavstvo: Jugoslo-
vanska strokovna zveza Gustelj Cvikelj l. r.,
Franc Vidic l. r., Ignacij Čadež l. r., Franjo
Šmid l. r., Janez Hočevar l. r. — Tako so se
po dolgem času končala pogajanja, oziroma
zadeva med omenjenih tovarni.

Borovlje. V naši tovarni, oddelek za žice
(dratzug), imamo mojstra Widmana. Ta mba-
kar je prav korajžen, kadar ima več svojih pri-
stašev okrog sebe. Takrat, če dobijo katerega
naših članov, pa ga začnejo obdelovati, da je
Bog pomagaj, posebno če dobijo kakega bolj
priletnega moža, kot se je to zadnji teden zgo-
dilo. Lotili so se 60letnega moža in ga tako
obdelovali, da je postal že čisto obupan. Zato
svetujemo mojstru Wildmanu, naj pusti naše
delavce popolnoma pri miru in naj nikar ne
daje še drugim delavcem potuhte ter naj ima
skrb za delo, katero mu je odmerjeno. Prav-
zaprav bi moral delati na to, da bi se delav-
stvo ne sovražilo tako med seboj, on jih pa še
podpihuje. Za danes toliko, če pa to ne bode
pomagalo, se bomo pa kje drugod zgo-
vorili.

Komunisti na Jesenicah. Že nešteto ofen-
ziv se je pojavilo tu na Jesenicah od komu-
nistične ali teroristične mase v zadnjem času.
Napovedali so že ofenzivo vsem strankam in
vsakemu posamezniku. Sedaj so pa napove-
dali ofenzivo socialnodemokratski stranki. Re-
kli so na nekem zborovanju, da bodo vse so-
cialne demokrate iz tovarne vrgli. Tako, dragi
delavci, ali se vam že kaj svita? Bili ste po

večini pod pritiskom terorja tisti material, s katerim se je ta kurja slepota podpirala. Dokazi so, da je ravno nezavedna masa hotela vsakega poštenega delavca vreči na cesto, in to se godi še danes. Prosim, ali se je že kakšna druga organizacija kaj tako lopovskega izmislila? Zato pa, ti kurja slepota, pusti delavcu svobodno prepričanje, potem bo pa tvoj položaj tudi boljši.

Jesenice. Iz ruskega ujetništva je došel po petih letih in 11 mesecih krščansko misleči delavec Mihael Oblak. Zato naj ga Bog ohrani med nami mnogo let. Prišel je iz Azije skozi boljševisko fronto. Lahko pove vsakemu na uho, kakšna je boljševiska svoboda, ki so jo želeli in jo še želijo naši komunisti.

Tobačno delavstvo.

Spomenica tobačnega delavstva še ni rešena. Gre za draginske doklade. V Belgradu rešujejo vsako stvar tako počasi, da bi se zamoglo med tem časom vse delavstvo preseliti tja, kjer ni muh. Uprava državnih monopolov je sigurno oddala na počitnice. Pred tremi meseci odposlana vloga tobačnega delavstva še ni našla rešitelja. Delavstvo pa ne more čakati, kdaj se gospodi pri tobačni in finančni upravi zljubi storiti svojo dolžnost. Ali res ne gre nobena reč brez demonstracij? Ali naj izgubi delavstvo vso vero v državne organe? Ravnateljstvo, osrednja uprava in poslanci naj store svojo dolžnost!

Ljubuški (Ercegovina). Eto — pristupilo sedemdeset članova u Jugoslavensku strokovno svezu. Izabrali smo slijedeći odbor: Šimun Mihčević, kao predsjednika; Mate Galic, kao podpredsjednika; Soše Marko, tajnik; Mikulić Mate, blagajnik; Madžar Božo, Grizeg Jozo, Mehčević S., kao odbornici. Na uspešni radi!

TOBAČNI VPOKOJENCI

so poslali ministrstvu naslednjo spomenico: Ker se pravkar sestavlja pragmatika za vse državne službenice, odnosno za vpokojence, in ker nimamo mi tobačni vpokojenci sredstev, da bi mogli odposlati v Belgrad deputacijo, ki bi zastopala naše interese, kakor so to storili drugi sloji, nujno opozarjamo tem potom, da se ozira pri sestavi določenih premikov tudi na nas, ki smo izmed vseh najbolj izmuzgani in v največji bedi.

Ker smo vsi, ki imamo nad 20 let službene dobe, docela nesposobni za kak postranski zaslužek, prosimo, da se pri novi pragmatiki ozira tudi na nas. Ne prosimo, da se nam določi svota za razkošno življenje, ker nam je usoda že pri rojstvu pritisnila pečat trpljenja in uboštva, prosimo le, da se nam dovoli pokojnina, ki bo vsaj za silo odovarjala življenjskim potrebam. Hvaležni bomo, da se nam da pokojnina, ki nam jo je priznala stara Avstrija, namreč v vrednosti sedanjega denarja. Torej tisti, ki smo imeli polna doslužena leta, smo prejeli pred vojno mesečno 80 K, s katerimi se je za silo izhajalo. Zato nujno prosimo, da se izvolijo merodajni faktorji na to ozirati in vpoštevati, da so sedanje življenjske potrebešine za 50 do 100 odstotkov dražje. Izčrpani smo že sedaj do skrajnosti. Obleke in obutev si z dosedanjimi prejemki nismo mogli nabavljati, ker je še za druge potrebe primanjkovalo, tako da nas je mnogo, ki skoraj bosi in brez oblek s strahom in obupom gledamo v bodočnost. Le upanje, da nas gospodje na merodajnem mestu ne bodo pustili na stara leta v pomanjkanju umirati, nas še drži kvišku in pa zavest, da smo vse svoje moči, mla, da leta in zdravje žrtvovali v prid državi, ki, upamo, ne bo odrekla pomoči tistim, ki smo obnemogli pri delu.

V nadi, da se naši nujni prošnji ugodi podpisujemo:

Za odbor:

Ana Simončič, t. č. predsednica.
Franja Zajec, t. č. tajnica. — Valentin Bahar, t. č. podpredsednik.

Kmetijski delavec.

Vič-Glince. Delavstvo JSZ v tovarni Golob & Co. je stavilo sledeče zahteve: 1. Plača naj se zviša vsem delavkam za 50 odstotkov. 2. Zahtevamo, da se uvede osemurni delavnik. Vsak obrat tovarniškega značaja je podvržen ministrski uredbi delavnega časa, s katero se uvaja osemurni delavnik. Ker se pa v imenovanem obratu krši ta odredba, se pozivlja vodstvo tovarne, da se delavni čas pravilno uredi. Ravnateljstvu tovarne se je dal rok 8 dni, da delavstvu odgovori; ako ravnateljstvo ne bi v omenjenem roku odgovorilo, bo delavstvo izvajalo stroge posledice.

Živilski delavci.

Kolinska tovarna. Naše vrle delavke so se navdušeno oprijele Jugoslavenske Strokovne Zveze. Uvidele so, da se JSZ povsod nesebično zavzema za delavske pravice, ne kot komunisti, ki izigravajo nedolžno in dobro delavstvo v svoje osebne in politične namene. Komunistični voditelji vidijo, da jim dannadan odpadajo pristaši, stranka sama se vsak mesec cepi zopet v nove stranke, Jugoslavenska Strokovna Zveza pa mirno koraka skozi

viharje in raste vedno bolj, ker delavstvo uvideva, kje so njegovi pravi prijatelji. Zato tovarišice, oklenimo se svoje organizacije! — Sestanek se vrši danes dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne v šentpeterski prosveti — pridite vse!

Bolniški strežniki.

Zavod za slepce. — V zavodu za slepce je bilo mezdno gibanje. V nekaterih zadevah je za uslužbence poskrbljeno, ne pa v plačilnih. Ob izplačevanju malenkostnega poviška je strežnica Toplak izrekla nezadovoljnost. Posledica odpustitev. Dr. J. P.

V zavodu za slepce sta odpustila upravitelj Simončič in uraden šef zavoda dr. Rus strežnico Toplak. Pravica dosedanjega krivičnega poselskega reda je na dr. Rusovi strani, ne pa naravna socialna pravica, ki bi je moral biti vsak delavec deležen. Šef zavoda se je poslužil pravice močnejšega. Če šef stori mnogo netaktnosti, ni zanj nobene kazni, nobene obsodbe; če se delavec enkrat izpozabi, če reče, da ni zadovoljen s tem in s tem šefovim odlokom, mora iz službe, vključno temu, da služi vestno, tiho in molče 17 let v bolniški strežbi, kakor je n. pr. odpuščen strežnica. Maščevalnost in trdost v srcu napihnjene človeka, ki sedi na prednostnem mestu, rodi prej ali slej v srcu odvisnega podobno čustvo. Velikodušnost rodi pa nekaj plemenitega. Gospoda predstojnika si še vedno plete bič. — Delavstvo pa opozarjamo, naj posluša svete svojih organizacij.

Predilniško delavstvo.

Litija. Naše predilniško delavstvo je vse organizirano v narodno socialistični organizaciji. V svoji nezavednosti so delavci in delavke nasledeli raznim lepim besedam in tako vstopile proti svojemu prepričanju v organizacijo, ki jo vodijo — liberalci. Delavcem lažejo o socialni pravici, za njegovim hrbtom pa ga prodajajo kapitalistom. Ne tajimo, da se je narodno-socialistična stranka vsaj na videz potegnila za delavstvo; jasno pa je, da jo k temu ne silijo načela nego samo tok časa, ki je skrajno socialističen. Ko bi ne bilo radikalnih komunistov, ne bi bilo niti narodnih »socialistov«. In ako sodimo po voditeljih, ki so kot omenjeno — liberalci — je cela narodno-socialistična organizacija samo neka »levica« liberalnih kapitalistov, ki se je pač preosnovala časa primerno. Ni dvoma, ako bi delavstvo vedelo, kam merijo načela narodnih »socialistov«, da so to ljudje, ki jim ni prvi smoter borba za dobrobit delavstva, da jim je socializem samo krinka, da zberejo v svojem liberalnem taboru nezavedne delavce in delavke v boj v prvi vrsti proti veri in proti duhovnikom. Pravijo sicer, da nikdar ne napadajo duhovnikov; a vendar jim je Kristus prav toliko kot Marks in Tolstoj, navaden človek, duhovniki samo vir vse nesreče. To je stvar prepričanja. Mi pa vemo, da je naše delavstvo drugega prepričanja, vemo, da je po veliki večini zvesto naukom svoje matere, da mu je vera in cerkev najdragocenejša svetinja, ki se ne da nadomestiti z izobrazbo. Drugo je, katera organizacija uspešneje deluje za delavstvo. Narodni socialisti se sklicujejo nato, da so v dobi brezposelnosti delavstvu izposlovali oni brezposelno podpora. Mi pa konstatiramo, da smo dne 30. marca t. l. poslali delžni vladni spomenico v tej zadevi. In to vse prisvajajo narodni socialisti sebi, govorijo, da so izplačali oni delavcem ogromne vsote. In drugod! V Trzinu je Jugoslavenska Strokovna Zveza v predilnici dosegla velike uspehe, ker ni po vzorcu litijskih narodnih socialističnih voditeljev na dobro podjetniku delala z njim kompromise, ker JSZ ne prodaja svojih delavcev kapitalistom, kot to delajo narodni socialisti. Pred kratkim šele je bila sklenjena nova pogodba v naši predilnici; voditelji delavstva pa so delavstvu na škodo v mnogočim odstali od zahtev. Čemu? »Seve, ker se moramo ozirati na podjetnika,« je rekel nek narodni socialist. Komunisti so zaslepljena raja, narodni socialisti pa so izdajalci svojega proletarskega stanu. Delavci, delavke! Jugoslavenska Strokovna Zveza raste, pozivamo tudi Vas, da poveste svojim voditeljem, da Vaše mesto ni v narodno-socialistični organizaciji, ki stoji pod okriljem spufanega liberalizma, da je Vaša organizacija Jugoslavenska Strokovna Zveza, ki je v nji organiziran ves krščanski proletarijat širom Jugoslavije.

Delavstvo papirnic.

Prevalje. Pri nas je papirna tovarna grofa Thurna ki je v nji zaposlenih okrog trideset delavcev in delavk. So to skoz in skoz ljudje krščanskega prepričanja, kljub temu pa organizirani po večini v socialistični organizaciji. Delavci so premalo zavedni in še manj poučeni, kaj je organizacija, ki so se ji zapisali. Nasledijo lepim besedam socialističnih agitatorjev, ki se iz-

daajo kot edini rešitelji delavstva, zraven pa jih izigravajo v svoje politične namene. Danes, ko se nasprotna organizacija vedno bolj in vedno globlje cepi, mora delavstvo uvideti, da socialistična organizacija gotovo ni ona, ki bo rešila delavstvo suženstva. Delavci, delavke! Ako ste katoličani, ne izdajajte svojega prepričanja, organizirajte se takoj v Jugoslavenski Strokovni Zvezi, ki se širi od dne do dne in se razteza že po celi državi! Vse pošteno delavstvo je danes organizirano v nji, še Vi imejte korajžo ter pokažite vrta socialističnim pridigarjem! Če ste naši po svojem katoliškem prepričanju, pojdite še v organizacijo, ki na svojih krščanskih in socialnih načelih edina dela nesebično v korist delavstvu.

Čipkarica.

V St. Vidu nad Ljubljano si je ustanovilo delavstvo »Store«, tovarne čipkastih izdelkov, svojo skupino Jugoslavenske strokovne zveze. Ustanovni občni zbor je bil dne 13. t. m. Poročala sta o pomenu organizacij in združništvu tov. Marinček in Bratuš iz Ljubljane. Pristopilo je k skupini 17 delavk. V odbor so izvoljene: tov. Manica Bučan, Justina Trampuz, Mici Erjavec, Doroteja Cuderman, Ang. Kregar in Ursula Andromak. Začetek je storjen in temelj organizaciji je položen. Dekleta, glejte na to, da bo seme vzkliko in rodilo sad! V organizaciji je moč, zato vse k nam!

St. Vid nad Ljubljano. Pretekli torek smo imeli sestanek, na katerem nam je obrazložil tov. referent od J. S. Z. ustroj in delovanje podružnice. Prisostvovala smo skoro vse. Po govoru smo si izbrale za načelnico soglasno tov. Manico Bučanovo. Med debato pa smo sklenile zaprositi ravnateljstvo oziroma načelstvo »Store«, družbe z omejeno zavezo, za povišanje plače, ker s tem malim zaslužkom resnikar in pri najboljši volji ne moremo živeti. To, upamo, bo načelstvo samo uvidelo in naši prošnji ugodilo.

Organizatorični shodi čipkaric bodo v nedeljo, dne 25. t. m., dopoldne po deseti sveti maši, v St. Joštu nad Vrhniko in popoldne ob 3. uri v Pirničah pri Medvodah (v hiši pri Jurčniku). Na obeh sestankih govorita govorinika iz Ljubljane.

Kmetijski delavec.

Kmetstvo delavstvo in starostno zavarovanje.

Največja dobrota za delavce bi bila, ko bi bilo preskrbljeno za starost. Zato gleda vsak delavec že v mladosti, da dobi tako službo, v kateri upa, da bo tudi v starosti preskrbljen. To daje človeku veselje do dela, vedoč, da bo tudi v starosti užival sadove svojega dela. Smelo se sme reči, da je kmetijski delavec temelj vsemu človeškemu razvoju, pa njemu še danes ni dano, da bi bil za ves njegov trud vsaj nekoliko preskrbljen za starost. Kmetstvu delavstvu je rečeno: dokler si za delo, delaj, ko pa si star, ko ne moreš več delati, pa pojdi beračit! Zato se dostikrat dogaja, ko sicer pridni delavec zboli in se postara in če mu ni bila v mladosti dana možnost ustanoviti si lastno družino, da je navezan sam na se. Ko pa enkrat popolnoma obnemore je pa odvisen od rok dobrih ljudi. V tem tiči glavni vzrok, da popuščajo ljudje delo na kmetih in si grejo kvarit zdravje v smrdljive tovarne in mestne megle, misleč na boljše bodočnost. Na vsak način je potrebno, da se ustavi odtegotanje od kmetijskega dela potom starostnega zavarovanja. Treba je, da uvidi to potrebo tudi kmetijski stan, ker tukaj gre tudi za njegov obstoj. Zato naj bi se v tej zadevi zavzeli tudi kmetje, ker skupno z delavci pridejo gotovo tudi do skupnega cilja. Zavarovalnice bi polovico plačeval kmet, polovico pa delavec. Ko si enkrat to ustanove bo dobil delavec veselje do dela in kmet bo siguren za svoj obstoj in šele potem bo zavladalo zadovoljstvo med obema stanovoma.

Zaupniški sestanek kmetijskih delavcev sklicuje JSZ na dan 26. julija ob 10. dopoldne v prostorih JSZ v Jugoslavenski tiskarni. Dnevni red je 1. Odobritev pravil, 2. Volitev odbora, 3. Določitev osrednje pisarne, 4. Slučajnosti. Vsaj delavci iz bližnje okolice naj se sestanka gotovo udeležijo.

Viničar.

Ljutomer. Zveza viničarjev J. S. Z. naznanja članom, da se odslej uraduje v torek in petek ob 8. do 11. ure in ob nedeljah in praznikih po rani maši do pol 10. ure v sobi bralnega društva (poslopju č. g. dekana), da lahko od sedaj za naprej člani plačujejo mesečne prispevke v pisarni; obenem se tudi sprejemajo prošnje za podpore, pritožbe in novi člani k zvezi ter delijo članske knjižice. Naj pride torej vsak član, kateri še ni sprejel, po nje ob zgoraj določenem času. Zavedajmo se torej, da brez organizacije ne dosežemo nobenega uspeha, kajti tam, kjer je sloga in edinstvo, je moč do uspeha. Vsak krščanski delavec naj bo organiziran! Skrbno torej na delo!

Služkinja.

Poselska posredovalnica. Tekom tega tedna se je preskrbela 17 služkinja za kmetijsko službo. Išče se služkinja za kmetijsko službo in hišna za v Ljubljano in ena služkinja za Bosno. Drugih služb je na razpolago 1. **Kuharica.** večja tudi drugih del, ki službe v Ljubljani. Najraje bi šla k družini, ki šteje le malo oseb in je brez otrok. Tozadevne informacije se dobe v pisarni »Zveze služkinj«, Krekova prosveta, Ljubljanska cesta št. 4.

Novomeške služkinje tudi v tej ni ne dremlejo. Dokaz temu je zadnji sestanek dne 18. julija. Poleg voditelja je razložil prvi del »Političnega katoličana«, predavala je tudi podpredsednica društva. Pogumno je nastopila in zabavala sestram stanovsko zavednost: dobile naj se namreč zavedajo, kaj da so, kaj naj storijo in čemu da so v društvu. Zvezi h nemu govoru so služkinje živo prilivale in gotovo tudi sklenile, ravnati se naprej po tem, kar so slišale. — Naprej mora iti, kdor hoče kam priti; delati mora, kdor hoče kaj doseči!

I. slovenski orlovski tabor v Mariboru.

Dolenjci potujejo v Maribor ob Trebnju, St. Janž in Radeče v petek, 30. julija 1920. Do Trebnjega se pripelje iz Novega mesta z osebnim vlakom ob 11. uri iz Ljubljane. Trebnjega do St. Janža pa s posebnim vlakom, ki odhaja iz Trebnjega ob 8. uri zjutraj in prihaja v St. Janž ob 8. uri iz Ljubljane. St. Janža odkorakajo s semsko gozdno peš do Zidanega mostu, kjer dobe zvezni vlak, ki odhaja ob pol 11. uri iz Ljubljane. Drugi udeleženci, ki potujejo v soboto, 31. julija, porabijo lahko isto pot ali pa ono čez Ljubljano. Glavno načelo je, da kupi vsak voznik listek za sem in tja in se mora vračati po isti poti nazaj. Dolenjci, ki potujejo v Maribor čez St. Janž, bi kdo potoval v Maribor čez St. Janž, nazaj pa čez Ljubljano, ni dopustno. Maribora se vračajo dolenjski udeleženci s posebnim vlakom ob 23. uri ponoči, odkorakajo peš do St. Janža, odkoder vozijo seben vlak do Trebnjega, kjer imajo zvezni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 8. uri zjutraj, prihaja v Novo mesto ob pol 11. uri. Dolenjci kočevskega okraja potujejo v petek (Orli) in v soboto (drugi udeleženci) z jutranjim vlakom, kjer imajo v petek zvezo s posebnim vlakom, in sicer v petek ob 10. in v soboto od pol 11. uri.

Z Gorenjskega (radovljski, kranjski, kamniški okraj) potujejo na mariborski tabor: dijaki v sredo, Orli in lice v petek s prvimi jutranjim vlakom in se zbirajo v Ljubljani v Ljudskem domu, odkoder gredo s posebnim vlakom, ki odhaja v soboto zvezo s posebnim vlakom, ki odhaja v soboto ob 8. uri zjutraj. Gorenjci se vračajo v nedeljo, 1. avgusta ob 23. uri ponoči, iz Ljubljane vozi potem na Gorenjsko poseben vlak ob pol 6. uri zjutraj.

Udeleženci iz Savinjske doline potujejo z vlakom, ki odhaja iz Slovenjega Gradca ob 8. uri zjutraj, v Celju imajo zvezo na osebni vlak. Vračajo se v ponedeljek ob 1. uri ponoči, iz Celja ob 9. uri dopoldne. Prekinjenje vožnje se bo skušalo doseči samo za na Bled.

Hitite s prijavami, ker se v kratkem prijave za prenočišča po hotelih in gostilnah ter prijave za koncert in gladišče ne bodo več sprejemale.

Duhovnikom na orlovskem taboru. Duhovniki, ki se udeležijo orlovskega tabora, bodo lahko vsaki dan opravili daritev sv. maše, ako se prijavijo pravčasno. Izdajo se posebne izkaznice, na katerih bo označen dan in ura ter cerkev, v kateri se mašuje. Brez take izkaznice ne bo mogoče maševati. Treba se bo tudi strogo držati določenih ure, da pridejo vsi na vrsto. Maševalo se bo od 4. do 10. ure v sledečih mariborskih cerkvah: Stolnica, Sv. Marija, Sv. Magdalena, Sv. Alojzij, pri šolskih sestrah, na Kalvariji, na pokopališču (na Slomškovem grobu) in v Studencih pri Sv. Jožefu. Izkaznica se bo glasila za vsako posamezno mašo, da se bo lahko maševalo v taborskih dneh v različnih cerkvah. Za vsako izkaznico se plača 4 K, s tem so poravnani vsi stroški. Naročijo se ali naprej po pošti ali pa se oskrbe osebno pri stolnem župnem uradu, Slomškov trg 20. Da bo temveč strežnikov na razpolago, naj se blagovolijo prijaviti tudi mladeniči, ki znajo ministrirati.

Ali ste že čitali

„Zločin nad domovino“?

Tako jasne in nepristranske sodbe o našem »bratomornem boju« še niste čitali!

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tisk »Jugoslavenska tiskarna« v Ljubljani.